

ВІДГОДІВЕЛЬНІ ЯКОСТІ СВИНЕЙ РІЗНИХ ПОРІД

*Є.В. Лановенко, студент VI курсу факультету ТВППТСБ**,

І.В. Мажаровський, студент IV курсу факультету ТВППТСБ;*

В.В. Гавриляк, студентка IV курсу факультету ТВППТСБ;*

В.С. Багірова, студентка IV курсу факультету ТВППТСБ.*

Миколаївський національний аграрний університет

В статі наведено результати відгодівельних якостей великої білої породи, породи ландрас та п'єтрєн за чистопородного розведення та різних поєднань між собою. Встановлено залежність відгодівельних якостей від генотипу. Виявлено найкраще співвідношення порід для отримання максимальних відгодівельних показників.

Ключові слова: відгодівля, велика біла порода, порода ландрас, порода п'єтрєн, чистопородне розведення, схрещування.

Постановка проблеми. Відгодівля свиней є одним з ключовим етапом виробництва свинини, тому задача підвищення енергії росту молодняка завжди актуальна для свинарських господарств. Подальший прогрес і підвищення продуктивних якостей поголів'я свиней в племінних і товарних господарствах неможливі без застосування оптимальних поєднань порід, що є кращими селекційними досягненнями.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. На основі фундаментальних досліджень П.Д. Пшеничного [1], К.Б. Свечина [2, 3], встановлено, що різним періодам онтогенезу тварин властиві характерні особливості росту і розвитку. Свині різних порід відрізняються як за характером перебігу процесу росту, так і за змінами форм будови і складу тіла.

Постановка завдання. Ріст та розвиток тварин відбувається шляхом складної взаємодії спадкової основи організму з конкретними умовами

* Науковий керівник – канд. с.-г. наук, доцент Сметана О.Ю.

зовнішнього середовища і є важливим фактором для реалізації генетичного потенціалу продуктивності тварин.

Матеріали і методика. Згідно методики досліджень контроль за ростом і розвитком свиней здійснювали шляхом індивідуального зважування і вимірювання тварин. Відгодівельні якості вивчались за схемою, наведеною в таблиці 1.

Таблиця 1

Схема досліду з вивчення відгодівельних, забійних та м'ясо-сальних якостей

Група тварин	Призначення групи	Генотип		Жива маса, кг		
		свиноматок	кнурів	100	120	140
I	контрольна	ВБ	ВБ	30	25	20
II	Дослідна	Л	Л	30	25	20
III	Дослідна	ВБ	Л	30	25	20
IV	Дослідна	П	П	30	25	20
V	Дослідна	ВБхЛ	П	30	25	20

Примітка: ВБ – велика біла порода; Л – порода ландрас; П – порода п'єстрен.

Результати досліджень. Дослідний молодняк відзначався високою енергією росту. Проведені нами дослідження вказують на певну специфічність росту молодняку залежно від породи та віку. Вікові зміни живої маси підсвинків характеризує динаміка живої маси піддослідного молодняку, яка представлена в таблиці 2.

Таблиця 2

Динаміка живої маси піддослідних тварин (кг), $\bar{X} \pm S_{\bar{X}}$

Вік, міс.	Група тварин				
	I	II	III	IV	V
1	8,2±0,29	8,4±0,53	8,2 ±0,46	8,6±0,64	8,7±0,43
2	17,0±0,29	17,7±0,44	16,9±0,17	17,9±0,17	17,5±0,60
3	34,5±0,60	34,3±0,74	35,2±1,05	36,5±0,32***	36,3±0,18
4	52,7±1,20	53,2±0,44	54,0±1,53	55,8±0,73	56,2±0,17
5	75,5±0,76	75,8±0,17	76,8±1,59	80,2±0,60***	80,5±0,50
6	98,0±0,58	99,3±0,33	100,0±1,16	104,0±0,58***	104,2±0,60
7	121,0±1,04	121,5±0,70	121,9±0,50	127,0±1,02***	126,6±0,73
8	142,0±1,18	142,4±0,82	143,5±0,79	145,4±0,80	148,8±1,03***

Примітка: рівень достовірності порівняно з контрольною групою – *** - P>0,999;

Дані таблиці свідчать про те, що тварини дослідних груп відзначалися дещо кращими показниками живої маси, ніж їх чистопородні аналоги великої білої породи.

Більшою живою масою відзначалися поросята поєднання ♀ ВБхЛ x ♂ П – 8,7 кг, де материнською основою були свині поєднання порід велика біла та ландрас, а батьківською – порода п'єтрен, найменшою живою масою характеризувалися поросята контрольної і II групи – 8,2 кг.

Жива маса тварин у двохмісячному віці найвищою була в тварин IV дослідної групи (♀ П x ♂ П), яка перевищувала за цим показником тварин контрольної групи на 0,9 кг, але при цьому вірогідної різниці не спостерігається ($P>0,95$).

Тварини II і V дослідних груп перевищували за живою масою тварин контрольної групи (I) на 0,7 кг і 0,5 кг відповідно ($P>0,95$).

У трьохмісячному віці найвищою живою масою характеризувалися тварини поєднання, де материнською та батьківською формами – порода п'єтрен – 36,5 кг, що на 2,0 кг більше ($P>0,999$), ніж у чистопородних аналогів великої білої породи.

Тенденція більш інтенсивного росту підсвинків II, III, IV і V дослідних груп зберігається протягом подальшого періоду відгодівлі.

Так, у 4-х місячному віці жива маса піддослідного молодняку II групи становила – 53,17 кг, молодняку III групи – 54,0 кг, IV групи 55,83 кг, V групи – 56,17 кг, що більше чистопородних тварин (I) контрольної групи на 0,5 кг; 1,33 кг; 3,16 кг ($P>0,99$); 3,5 кг відповідно. У п'ятимісячному віці в розрізі контрольної і дослідних груп більш високими показниками живої маси характеризувалися тварини III, IV і V дослідних груп, їх жива маса становила: 76,83 кг, 80,17 кг ($P>0,999$), 80,50 кг відповідно, і перевищували контрольну групу на 1,73%; 5,83%; 6,21%.

У шестимісячному віці перевага за живою масою у тварин II, III, IV і V дослідних груп зберігається. Тварини даних груп перевищували контрольну групу на 1,3кг ($P>0,999$); 2,0 кг; 4,0 кг ($P>0,999$); 4,2 кг відповідно. Аналогічна

тенденція спостерігалась і в семимісячному віці. Що стосується тварин 8 місяців, то найвищою живою масою в цей період характеризувався молодняк свиней V дослідної групи – 148,8 кг, і перевищував аналогів контрольної групи на 4,57% ($P>0,999$). Найменша жива маса у віці 8 місяців була в тварин контрольної групи – 142,0 кг.

Залежність у зміні живої маси підтвердились за рівнем абсолютних, середньодобових та відносних приростів (табл. 3), оскільки жива маса прямопропорційно пов'язана з ними.

Таблиця 3

Вікова динаміка абсолютних, середньодобових і відносних приростів молодняку свиней, $\bar{X} \pm S_{\bar{X}}$

Показник	Вік, міс.	Група тварин				
		I	II	III	IV	V
Абсолютний приріст, кг	1-2	8,8±0,07	9,2±0,19***	8,7±0,17	9,3±0,19***	8,8±0,09
	2-3	17,5±0,11	16,6±0,09***	18,3±0,20**	18,6±0,03***	18,8±0,08***
	3-4	18,2±0,39	18,8±0,11	18,8±0,79	19,3±0,31	19,9±0,09**
	4-5	22,8±0,17	22,7±0,23	22,8±0,17	24,3±0,07***	24,3±0,17
	5-6	22,5±0,11	23,5±0,11***	23,2±0,28	23,8±0,17***	23,7±0,07
	6-7	23,0±0,63	22,2±0,30	21,9±0,42	23,0±0,54	22,4±0,33
	7-8	21,0±0,06	20,9±0,05	21,6±0,14	18,5±0,09	22,2±0,12
Середньодобовий приріст, г	1-2	283,9±2,20	298,0±6,14***	280,7±5,41***	300,0±6,22***	284,0±2,92***
	2-3	534,5±9,30	501,5±4,14**	465,91±11,08***	492,4±3,9**	518,9±5,87
	3-4	648,8±14,02	672,6±3,77	671,4±28,02	689,3±10,98	709,5±3,23**
	4-5	761,1±5,69	755,6±7,76	761,1±5,69	811,1±2,15***	811,1±5,69
	5-6	725,8±3,61	758,1±3,61***	747,3±9,08	768,8±5,51***	763,44±2,08***
	6-7	766,6±20,9	739,1±10,0	729,0±14,0**	765,4±18,1	747,7±11,0
	7-8	676,5±1,96	672,9±1,61	696,9±4,40***	596,2±2,97***	716,8±3,71**
Відносний приріст, %	1-2	107,3	110,7	106,1	108,1	101,1
	2-3	102,9	94,0	108,3	104,1	107,4
	3-4	52,6	53,2	54,0	55,8	56,2
	4-5	43,4	42,7	42,4	43,6	43,3
	5-6	29,8	31,0	30,2	29,7	29,4
	6-7	23,5	22,3	21,9	22,1	21,5
	7-8	17,3	17,2	17,7	14,6	17,6

Примітка: рівень вірогідності порівняно з контрольною групою –

* – $P>0,95$, ** – $P>0,99$, *** – $P>0,999$.

У період з 1 по 2 місяць чистопородні свині поступались майже всім помісним групам за показниками абсолютного і середньодобового приросту, кращими за цими показниками були поросята IV групи і мали такі показники – 9,3 кг ($P>0,999$), 300,0 г ($P>0,999$) відповідно. У 2-3 місяця життя спостерігаємо перевагу V групи над іншими групами за показниками абсолютного, середньодобового і відносного приросту – 18,8 кг; 518,9 г; 107,4 % відповідно.

Розглядаючи абсолютний, середньодобовий і відносний приріст у 3-4 місяці, відмічаємо перевагу V групи ($P<0,99$), де материнською основою були свині поєднання порід велика біла та ландрас, а батьківською – порода п'єтрен, яка мала такі показники продуктивності – 19,9 кг; 709,5 г; 56,2 % відповідно. Період 4-5 місяців характеризується рівною перевагою IV і V груп за абсолютними і середньодобовими приростами, які дорівнювали 24,3 кг та 811,1 г.

За абсолютним і середньодобовим приростом у 5-6 місяці мали перевагу свині IV групи, де материнською та батьківською була порода п'єтрен та мали 23,8 кг ($P>0,999$), та 768,8 г ($P>0,999$) відповідно. За відносним приростом у цей період переважали свині II групи, де материнською та батьківською була порода ландрас та мали 31,0 %, що краще за контроль на 1,2 %.

У період з 6 по 7 місяці за всіма видами приростів переважали чистопородні свині великої білої породи, при цьому абсолютний приріст складав 23,0 кг; середньодобовий приріст – 766,6 г; і відносний приріст дорівнював 23,5 %.

За абсолютним і середньодобовим приростом у 7-8 місяці мали перевагу свині V групи, де материнською основою були свині поєднання порід велика біла та ландрас, а батьківською – порода п'єтрен, та мали 22,2 кг; та 716,8 г ($P>0,99$) відповідно. За відносним приростом у цей період переважали свині III групи, де материнською основою були свині великої білої породи, а батьківською – порода ландрас та мали 17,7 %, що краще за контроль на 0,4 %.

Висновки. Аналізуючи показники росту виявлено, що тварини контрольної та дослідних груп у всі вікові періоди відповідали класу еліта. Свині великої білої породи відмічаються високими показниками живої маси, так вони в 2 місяці

важили 17,0 кг, в 6 місяців – 98,0 кг, проте кращими були помісні генотипи, де материнською формою було поєднання порід велика біла та ландрас, а батьківською – порода п'єтрен, які перевершували тварин контрольної групи у всі вікові періоди, а в шестимісячному віці на 6,2 кг, і в восьмимісячному віці – на 6,8 кг.

Список використаних джерел

1. Пшеничный П. Д. Проблемы роста и развития сельскохозяйственных животных / П. Д. Пшеничный // Животноводство. – 1962. – №3. – С. 71-75.
2. Свечин К. Б. Индивидуальное развитие сельскохозяйственных животных. / К. Б. Свечин. – К.: Урожай, 1976. – 288с.
3. Свечин Ю. К. Прогнозирование продуктивности животных в раннем возрасте / Ю. К. Свечин // Вестник сельскохозяйственной науки. – 1985. – № 4. – С. 103-108.